

Силабус курсу

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD)

Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Освітньо-наукова програма «Середня освіта»

Кількість кредитів – 5

Рік підготовки – 1, семестр – 2

Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна

Дні занять: згідно з розкладом занять

Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська, англійська

Керівник курсу:	кандидат педагогічних наук, доцент Дацків Ольга Павлівна
Контактні телефони викладача:	
E-mail викладача:	olhadatskiv@gmail.com
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/inozemnimovy/datsk-v-olga-pavlvna.php
Сторінка курсу на вебсайті ТНПУ	http://tnpu.edu.ua/navchannya/sylabusy/PhD/sylabusy-kursiv.php

Анотація дисципліни

Підготовка докторів філософії в галузі освіти в сучасних умовах розвитку суспільства потребує вивчення та глибокого переосмислення накопиченого педагогічного досвіду, який забезпечить наукове підґрунтя для побудови теорії навчання іноземних мов, дасть можливість урахувати всю багатогранність і динамічність методів навчання іноземних мов, забезпечить розуміння і творче осмислення аспірантами суті ретроспективи методики навчання іноземних мов у середній школі та формування в них критичного мислення.

Мета дисципліни «Історія розвитку методики навчання іноземних мов у середній школі» – на основі відповідних вимог щодо підготовки аспірантів до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю поглибити знання про історичні й інноваційні тенденції розвитку методики навчання іноземних мов у середній школі України та за кордоном, розвивати вміння методичного мислення і методичної рефлексії, формувати в аспірантів здатності розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності.

Навчальний контент:

Год.			Тема	Результати навчання	Завдання
л.	пр.	с. р.			

Змістовий модуль I. Навчання іноземних мов у школах Європи (до початку XX ст.)						
2	2	4	1. Основні поняття і категорії історії методики навчання іноземних мов у середній школі.	Осмислювати поняття: «зміст», «підхід», «принцип», «метод», «прийом» у ракурсі історії методики навчання іноземних мов у школі. Характеризувати зв'язок історії методики навчання іноземних мов з іншими науками.	Питання для обговорення	
2	2	12	2. Виникнення і розвиток свідомих (порівняльних) методів вивчення іноземних мов.	Знати причини виникнення свідомих методів вивчення іноземних мов. Диференціювати граматико-перекладний і текстуально-перекладний методи за цілями, змістом і принципами навчання, методичними прийомами та підручниками.	Питання для обговорення, презентації	
4	2	12	3. Необхідність реформи викладання іноземних мов. Натуральні та прямі методи.	Уміти охарактеризувати соціально-економічні передумови руху Реформи, співвідносити натуральні та прямі методи навчання іноземних мов як відповідь дослідників у царині навчання іноземних мов на суспільні виклики. Усвідомлювати важливість внеску М. Берліца, Ф. Гуена, М. Вальтера в розвиток прямих методів навчання іноземних мов.	Питання для обговорення, презентації.	
Змістовий модуль II. Розвиток методики навчання іноземних мов у школах Європи (початок XX – друга половина XX ст.)						
4	2	12	4. Англійська методика 1920 - 1940- х рр.	Характеризувати і диференціювати методичні системи англійських методистів Г. Палмера та М. Веста. Вміти аналізувати лінгвістичні та психологічні основи цих систем, розуміти їх вплив на розвиток методики навчання іноземних мов першої половини XX ст.	Питання для обговорення, презентації.	
2	2	14	5. Змішані методи навчання іноземних мов.	Усвідомлювати необхідність створення змішаних методів навчання іноземних мов як відповідь на зростання суспільних потреб. Критично аналізувати і розуміти внесок П. Хегболдта, Ф. Клоссе, А. Болена, Л. Маршана в розвиток змішаних методів навчання іноземних мов.	Питання для обговорення, презентації.	
4	2	14	6. Аудіолінгвальний та аудіовізуальний методи.	Знати соціально-економічні передумови виникнення аудіолінгвального та аудіовізуального методів у методиці навчання іноземних мов. Характеризувати їх лінгвістичні і психологічні основи. Уміти диференціювати цілі, зміст і принципи навчання, покладені в основу зазначених методів,	Питання для обговорення, презентації.	

				аналізувати методичні прийоми та навчальні посібники, які використовували послідовники аудіолінгвального та аудіовізуального методів.	
Змістовий модуль III. Розвиток сучасної методики навчання іноземних мов у середній школі.					
4	2	14	7. Становлення комунікативного методу навчання іноземних мов	Розуміти суть комунікативного методу навчання іноземних мов. Вміти обґрунтувати переваги комунікативного методу в порівнянні з іншими методами. Усвідомлювати причини виникнення методів інтенсивного навчання. Характеризувати методи інтенсивного навчання усного спілкування, читання, взаємопов'язаного навчання різних видів мовленнєвої діяльності.	Питання для обговорення, презентації.
4	4	12	8. Розвиток української методики навчання іноземних мов у школах.	Вміти аналізувати здобутки і досвід української методики навчання іноземних мов. Знати: Концепцію навчання іноземних мов у середній школі, особливості навчання іноземної мови в Новій українській школі, провідних методистів-засновників українських наукових шкіл.	Питання для обговорення, презентації.
4	2	6	9. Нові підходи в методиці навчання іноземних мов. Постметодова ера.	Розуміти поняття «постметодова ера», «принциповий прагматизм». Вміти аналізувати нові тенденції в методиці навчання іноземних мов у середній школі.	Питання для обговорення, тест, презентації, есе.
30	20	100	Всього:150		

Формування програмних та фахових компетентностей:

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК 1	Здатність до узагальнень, аналізу та синтезу, розвитку критичного мислення для розуміння процесів і явищ в освітній галузі (середньої освіти), вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.
ЗК 2	Здатність до пошуку, систематизації, критичного осмислення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4	Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій із дотриманням академічної доброчесності.

ЗК 6	Здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі; здійснювати міжкультурну комунікацію з питань, що стосуються сфери наукових чи експертних знань, працювати в міжнародному контексті, в інтернаціональних дослідницьких групах.
ЗК 7	Здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність).
ЗК 9	Здатність дотримуватись норм наукової етики, морально-етичних цінностей, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях і науково-педагогічній діяльності.
Фахові компетентності	
ФК 1	Здобуття концептуальних знань у галузі середньої освіти, зокрема про основні парадигми, технології, розуміння теоретичних і практичних проблем, еволюційного шляху розвитку національної та світової методик викладання іноземних мов; розширення наукових знань про систему середньої освіти, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
ФК 2	Здатність виявляти актуальні проблеми розвитку методики викладання іноземних мов з урахуванням національного та міжнародного досвіду, аналізувати та пропонувати шляхи їх вирішення з орієнтацією на інтереси особистості, суспільства і держави.
ФК 3	Здатність використовувати профільні знання в галузі середньої освіти для аналізу науково-теоретичних досліджень та оцінки новітніх методів викладання іноземних мов в закладах освіти.
ФК 4	Здатність оперувати класичними та новітніми методами викладання іноземних мов, реалізовувати діяльнісний і компетентнісний підходи на основі лінгводидактичних засад; виконувати роль агента змін, тьютора, едвайсера, коуча, фасилітатора, ментора у навчанні іноземних мов в освітньому процесі Нової української школи.
ФК 9	Здатність оцінювати процес і результат виконаної роботи, розробляти та впроваджувати програми забезпечення якості методики викладання іноземних мов у середній освіті. Здатність до професійної рефлексії.
ФК 11	Здатність виявляти гнучкість, креативність, ініціативність задля вирішення фахових проблем через упровадження інновацій.
ФК 12	Здатність вибудовувати конструктивну взаємодію з учнями/здобувачами, створювати сприятливий психологічний клімат в освітньому середовищі, формувати навички ХХІ століття.
ФК 14	Здатність проводити оригінальні дослідження із використанням методологічного інструментарію, досягати наукових результатів, виконувати завдання з міждисциплінарних досліджень в галузі методики викладання іноземних мов.
ФК 17	Здатність до педагогічної діяльності в межах спеціальності «Середня освіта», орієнтовану на ринок праці щодо підготовки фахівця з методики викладання іноземних мов відповідно до чинних стандартів освітньої галузі.

Програмні результати навчання:

ПРН 1	На основі наукового світогляду аналізувати процеси, явища, інновації суспільного життя, освітнього процесу, академічного середовища; пов'язувати загальнофілософські й лінгвометодичні проблеми, вирішення завдань науково-дослідної, методичної, організаційної діяльності,
--------------	--

	застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.
ПРН 2	Осмыслити найновіші дослідження в галузі середньої освіти, розуміти теоретичні й практичні проблеми з методики викладання іноземних мов, впроваджувати передові практики у професійну діяльність.
ПРН 4	Використовувати сучасні концептуальні, методологічні знання в галузі середньої освіти, знати науково-теоретичні, практичні основи їх реалізації, сучасні підходи до методики викладання іноземних мов.
ПРН 6	Уміти критично аналізувати історичні надбання, оцінювати й узагальнювати різні наукові погляди щодо методики викладання іноземних мов, формулювати й обґрунтовувати обрану наукову концепцію.
ПРН 9	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності.
ПРН 10	Усвідомлювати й розуміти взаємозв'язки методики з іншими галузями; генерувати, комплексно аналізувати наукові ідеї, категоріальний апарат досліджень, інформаційне та методичне забезпечення.
ПРН 12	Вміти викладати фахові дисципліни з іноземних мов у галузі середньої освіти відповідно до стандартів сучасної освіти; використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності, діагностики, контролю та оцінки її ефективності.
ПРН 13	Володіти здатністю прогнозувати результати власної професійної діяльності; демонструвати фаховість, інноваційність, високий рівень самостійності у прийнятті управлінських рішень.
ПРН 15	Проводити аналогії між класичними і новітніми педагогічними технологіями викладання іноземних мов відповідно до принципів еkleктизму, розробляти НМК з іноземних мов в галузі середньої освіти.
ПРН 16	Вивчати і впроваджувати передовий національний та міжнародний досвід з методики викладання іноземних мов у власній науково-професійній діяльності.

Основні джерела

1. Вишневський, О. І. Методика навчання іноземних мов: Навчальний посібник / О. І. Вишневський. – К.: Знання, 2011. 206 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, оцінювання / наук. ред. українського видання С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
3. Лабінська Б. І. Історичні нариси з методики навчання іноземних мов на західноукраїнських землях (друга половина ХІХ - перша половина ХХ ст.): монографія / Б. І. Лабінська. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2013. 383 с.
4. Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти : монографія / відп. за вип. М. М. Сідун, Т. К. Полонська. – Мукачево : МДУ, 2018. 342 с.
5. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич та ін.; за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
6. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авт. під керівництвом С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. 320 с.
7. Ніколаєва С. Ю. Від навчання іноземної мови до міжкультурної іншомовної освіти: сторічна історія цілей навчання (1917-2017 р. р.). // Науковий журнал «Молодий вчений». 2017. № 8 (48). С.256 - 263.
8. Підготовка вчителя іноземної мови (англійської) для Нової української школи: Колективна монографія / Мілютіна О. К., Лавриченко Н. М. Заремська І. М. та ін.; за заг.ред. Н. М. Лавриченко. – Суми «Мрія», 2018. 280 с

9. Harmer J. The Practice of English language teaching. 4-th edition. Pearson Longman. 2008. 448 p.
10. Kumaravadivelu B. Beyond methods: Macrostrategies for language teaching. New Haven and London: Yale University Press, 2003. 389 p.
11. Littlewood, W. Communicative language teaching: An expanding concept for a changing world. / In E. Hinkel (ed.), Handbook of Research in Second Language Teaching and Learning, Vol. II. New York: Routledge. 2011. P. 541-547.
12. Larsen-Freeman D., Anderson M. Techniques and principles in language teaching. 3-rd edition. Oxford: Oxford Univ. Press, 2011. 318 p.
13. Ключові уміння 21-го століття: типова освітня програма. URL: https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/programa_klyuchovi_uminnya_21-go_stolittya.pdf

Визначені рамки дисципліни:

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, здані несвоєчасно без поважних причин, будуть оцінені меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності). За наявності поважних причин дозволяється перескладання модулів.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Заборонено списувати під час виконання контрольних робіт (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Дозволяється використовувати мобільні пристрої лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. Письмові завдання перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту, якщо виявлено не більше 20% коректних текстових запозичень.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, відрядження) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1-9: усне опитування, дискусії, презентації, есе	60
ІНДЗ (теми 1-9): есе	20
Залік (теми 1-9): підсумковий тест	20
Всього	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	

65-74	D	
60-64	E	
35-59	Fx	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Формат дисципліни

Змішаний (blended) – дисципліна має супровід в системі Moodle, структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного забезпечення:
навчальний контент (розширений план лекцій, презентації);
тематика та зміст практичних робіт, ІНДЗ;
завдання для підсумкового контролю (тест);
електронне навчання в системі Moodle, Zoom.